

4-Рсш.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«Приднестровский государственный университет им. Т.Г.Шевченко»

Филологический факультет

Кафедра украинской филологии

УТВЕРЖДАЮ:

/И.о. декана филологического факультета

доц. /Ермеева О.В./

«03» 2019 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

на 2019/2020 учебный год

учебной дисциплины

«ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ТЕКСТА»

Направление подготовки:

45.03.01 ФИЛОЛОГИЯ

Профиль подготовки:

«ОТЕЧЕСТВЕННАЯ ФИЛОЛОГИЯ (УКРАИНСКИЙ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА)»

Для набора 2016 г.

квалификация (степень) выпускника

БАКАЛАВР

Форма обучения:

ОЧНАЯ

Тирасполь 2019

Рабочая программа дисциплины «Филологический анализ художественного текста»
/сост. Е.А. Леонтьева – Тирасполь: ГОУ ПГУ, 2019. –10с.

Рабочая программа предназначена для преподавания дисциплины **вариативной части** студентам очной формы обучения по направлению подготовки бакалавра 45.03.01 «Филология»

Рабочая программа составлена с учетом Федерального Государственного образовательного стандарта высшего образования по направлению подготовки 45.03.01 «Филология», утвержденного приказом № 947 Минобрнауки России от 07.08.2014.

Составитель Е.А. Леонтьева, к.ф.н., доцент

1. Цели освоения дисциплины

Цель курса - формирование чувства языка и способности тонко понимать художественный текст как явление искусства слова;
овладение навыками лингвистического анализа художественного текста;
углубление знаний о лингвистике как науке; языке как многофункциональной развивающейся системе; взаимосвязи основных единиц и уровней языка;
осуществление органической взаимосвязи в изучении украинского языка и литературы.

Задачи курса:

Теоретические: в ходе чтения лекционного курса детской литературы обеспечить прочные теоретические знания всех разделов, предусмотренных программой, отработать алгоритм анализа художественного текста, а также развивать культуру исследовательской деятельности учащихся.

Практические: На практических занятиях создавать проблемные ситуации оказывать предпочтение использованию разнообразных методов и приемов во время проведения практических занятий, развить навыки работы с текстом произведений художественной литературы, научить видеть эстетические возможности основных единиц языка (звука, морфемы, слова, предложения), обеспечить практическое использование лингвистических знаний и умений в самостоятельной работе по анализу текста художественного произведения, а также способствовать развитию речи и мышления на межпредметной основе.

2. Место дисциплины в структуре ООП ВО

Данная учебная дисциплина входит в раздел «Б1.В.ОД.12. Вариативная часть. Обязательные дисциплины» ФГОС-3+ по направлению подготовки ВО 45.03.01 «Филология».

Междисциплинарные связи:

Среди предметов гуманитарного цикла, которые изучают будущие специалисты, «Филологический анализ литературного текста» занимает особое место. Эта по-своему уникальная учебная дисциплина гармонично сочетает в себе две взаимосвязанные области - литературоведение и языкознание. Для усвоения дисциплины необходимы знания, умения и компетенции, полученные студентами в ходе освоения следующих дисциплин бакалавриата «Выразительное чтение», «Введение в литературоведение», «Основы стихосложения», «Фонетика и лексикология», «Орфоэпия и орфография украинского языка».

Для лучшего усвоения учебного материала применяются такие методы и приемы, как лекция с использованием художественных текстов и ТСО, беседа, анализ и синтез, углубленный анализ эпизодов и образов, сопоставление художественных произведений, самостоятельная работа студентов в виде сообщений, рефератов.

3. Требования к результатам усвоения дисциплины:

Изучение дисциплины направлено на формирование следующих компетенций:

- владением базовыми навыками сбора и анализа языковых и литературных фактов, филологического анализа и интерпретации текста (ОПК-4);
- свободным владением основным изучаемым языком в его литературной форме, базовыми методами и приемами различных типов устной и письменной коммуникации на данном языке (ОПК-5);
- способностью применять полученные знания в области теории и истории основного изучаемого языка (языков) и литературы (литератур), теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста в собственной научно-исследовательской деятельности (ПК-1).

В результате изучения дисциплины студент должен:

Требования к результатам освоения дисциплины (компетенции)

В результате освоения дисциплины студент должен:

3.1. Знать:

- образную природу словесного искусства;

- основные лингвистические явления и понятия;
- специфику художественного текста как предмета филологического анализа;
- методы и приемы лингвистического и литературоведческого анализа текста.
- сущность литературного творчества как одного из видов художественной коммуникации.

3.2. Уметь:

- действовать научными способами при анализе художественного произведения;
- ориентироваться в основных свойствах текста и аспектах его изучения, семантическом пространстве, коммуникативной организации, образной системе, текстообразующих связях и т.д.;
- оперировать единицами и понятиями разных уровней исследования языка – языка как структуры и как коммуникативной системы;
- использовать приобретенные знания и умения в практической деятельности;
- выполнять комплексный анализ текста.

3.3. Владеть:

- навыками участия в диалоге или дискуссии;
- навыками самостоятельного знакомства с художественными текстами и осознанного восприятия их во всем многообразии используемых авторами языковых и структурно-семантических средств, а также для оценки их эстетической значимости;
- лингвистического анализа и лингвистической интерпретации художественных текстов разных жанров.

4. Структура и содержание дисциплины

4.1. Распределение трудоемкости в з.е./часах по видам аудиторной и самостоятельной работы студентов по семестрам:

Семестр	Трудоёмкость в з.е./часах	Количество часов						Форма итогового контроля
		В том числе						
		Аудиторных				СР	Контроль	
		Всего	Лекций	ЛР	ПЗ			
7	3/108	64	26		38	44		Залік
8	2/72	24	10		14	48		Іспит
Контроль	1/36	36					36	
Всего:	6/216	88	36		52	92		

4.2. Распределение видов учебной работы и их трудоемкости по разделам дисциплины.

№ Раздела	Наименование разделов	Количество часов				
		Всего	Аудиторная работа			внеауд. работа (СР)
			Л	ПЗ	ЛР	
1	Вступ	30	8	12		10
2	Порівневий аналіз художнього твору	112	26	36		50
3	Специфіка комплексного лінгвістичного аналізу поетичного та прозового тексту	38	2	4		32
Всього:		180	12	26		92

4.3. Тематический план по видам учебной деятельности

Лекции 7 семестр

№ п/п	Номер раздела дисциплины	Объем часы	Тема занятия	Учебно-наглядные пособия
1	1	2	Предмет і завдання курсу ФАХТ.	Роздатковий матеріал
2	1	2	Слова-концепти у художньому тексті.	Роздатковий матеріал

3	1	2	Рівень цілісного тексту. Модель тексту	Роздатковий матеріал
4	1	2	Слова-концети та символи у художньому тексті	Роздатковий матеріал
Всього		8		
5	2	2	Фонографічний рівень аналізу художнього тексту	Посібник
6	2	2	Ритм	Роздатковий матеріал
7	2	2	Інтонаційно-пунктуаційні засоби виражальності.	Роздатковий матеріал
8	2	2	Графони як ефективні засоби виразності художнього тексту	Роздатковий матеріал
9	2	2	Морфемно-словотвірний рівень аналізу художнього тексту	Роздатковий матеріал
10	2	2	Функції морфем. Повтор морфем	Роздатковий матеріал
11	2	2	Роль фразеологізмів у художньому тексті	Роздатковий матеріал
12	2	2	Стилістично нейтральна та маркована лексика	Роздатковий матеріал
13	2	2	Полісемія. Омонімія. Паронімія. Синонімія. Антоніми	Роздатковий матеріал
Всього:		26		

Лекції 8 семестр

№ п/п	Номер розділа дисципліни	Об'єм часи	Тема заняття	Учебно-наглядные пособия
1	2	2	Морфологічний рівень тексту	Роздатковий матеріал
2	2	2	Кольористика	Роздатковий матеріал
3	2	2	Синтаксичний рівні аналізу художнього тексту.	Схема
4	2	2	Синтаксичні стилістичні фігури	Роздатковий матеріал
Всього		8		
5	3	2	Комплексний лінгвостилістичний аналіз художнього тексту	Схеми
Всього:		2		
Всього:		10		

Практические (семинарские) занятия 7 семестр

№ п/п	Номер розділа дисципліни	Об'єм часи	Тема практического занятия	Учебно-наглядные пособия
1	1	2	Розвиток ФАХТ як науки	Роздатковий матеріал
2	1	2	Загальні поняття про текст і про художній текст	Таблиці
3	1	2	Методи дослідження текстів	Слайди
4	1	2	Контекст і підтекст	Роздатковий матеріал
5	1	2	Модель тексту	Роздатковий матеріал
6	1	2	Символ як універсальне загальнофілософське поняття. Власні імена	Роздатковий матеріал
Всього		12		

7	2	2	Фонографічний рівень аналізу художнього тексту	Роздатковий матеріал
8	2	2	Графони як універсальний засіб виразності	Слайді
9	2	2	Семаантика великої літери.	Роздатковий матеріал
10	2	2	Метр і ритм	Роздатковий матеріал
11	2	2	Системи віршування	Роздатковий матеріал
12	2	2	Рима, її історія та теорія	Роздатковий матеріал
13	2	2	Строфіка	Роздатковий матеріал
14	2	2	Морфемно-словотвірний рівень аналізу художнього тексту	Таблиця
15	2	2	Стилістичні функції афіксів	Роздатковий матеріал
16	2	2	Лексичний рівень аналізу художнього тексту. Функції нейтральної та маркованої лексики в художньому тексті	Роздатковий матеріал
17	2	2	Художні тропи	Роздатковий матеріал
18	2	2	Фразеологізми у художньому тексті	Роздатковий матеріал
19	2	2	Фонографічний, морфемно-словотвірний і лексичний рівні аналізу художнього тексту. Л. Костенко «Мій перший вірш написаний в окопі». В. Симоненко «Злодій» О. Вишня «Зенітка»	Роздатковий матеріал
Всього:		38		

Практические (семинарские) занятия 8 семестр

№ п/п	Номер раздела дисциплины	Объём часы	Тема практического занятия	Учебно-наглядные пособия
1	2	2	Імена та дієслова у художньому тексті	Таблиці
2	2	2	Службові частини мови та вигук у художньому тексті	Таблиці
3	2	2	Синтаксичний рівень аналізу художнього тексту.	Роздатковий матеріал
4	2		Функції різних типів речень у художньому тексті	Роздатковий матеріал
5	2	2	Синтаксичні стилістичні фігури	Слайді
Всього		10		
6	3	2	Комплексний філологічний аналіз поетичного художнього тексту	Роздатковий матеріал
7	3	2	Комплексний філологічний аналіз прозового художнього тексту	роздатковий матеріал
Всього		4		
Всього:		14		

Лабораторные работы – не предусмотрены.

Самостоятельная работа студента

Раздел дисциплины	№ п/п	Тема и вид СРС	Трудоемкость (в часах)
Вступ	1	ЛАХТ у світлі сучасної науки про мову художнього твору	3

	2	Образ автора - категорія комплексного дослідження мови художнього тексту	3
	3	Образ читача - категорія комунікативної лінгвістики.	4
	Всього:		10
Порівневий аналіз художнього твору	1	Лінгвістична підготовка для виразного читання аналіз звукової архітекτονіки з метою донесення інтерпретованої художньої ідеї.	4
	2	Функції великої (малої) літери, пунктограм у художньому тексті	4
	3	Стилістичні функції повтору морфем.	4
	4	Функції морфем в ієрархічній системі мови.	4
	5	Аналіз розмовних, фольклорних і книжних фразем.	4
	6	Авторські трансформації фразеологізмів.	10
	7	Синонімія, антонімія й омонімія фразеологічних одиниць.	10
	8	Специфіка синтаксичних зачинів у побудові художнього тексту.	10
	Всього:		50
Специфіка лінгвістичного аналізу поетичного та прозового тексту	1	Комплексний лінгвостилістичний аналіз поетичного художнього тексту Остапа Вишні «Качка»	8
	2	Комплексний лінгвостилістичний аналіз поетичного художнього тексту В.С. Стефаника «Новина»	8
	3	Комплексний лінгвостилістичний аналіз поетичного художнього тексту «Я дуже тяжко Вами відболіла», «Любов Нансена» Л.Костенко	8
	4	Комплексний лінгвостилістичний аналіз поетичного художнього тексту «Заворожи мене волхве», «Відкриваю світанок скрипковим ключем» Л.Костенко	8
	Всього:		32
Всього:			92

5 Примерная тематика курсовых проектов (работ)

1. Інтерпретація лексичного складу поетичних творів
2. Символіка фонетичних компонентів літературного твору
3. Багатство і оригінальність образотворчих засобів, ритміки, строфіки поезій О.Олеса.
4. Роль авторських розділових знаків у поетичних текстах

6. Образовательные технологии

Семестр	Вид занятия (Л, ПР, ЛР)	Используются интерактивные образовательные технологии	Количество часов
7.8	ПР	Дискусія	1
	ПР	Розумовий штурм	1
	ПР	Спілкування в парах	1
	Л	Експертно-аналітична робота з візуальним матеріалом, виконання письмових робіт, експрес-опитування	1
	Л	Тестові завдання, електронні види тестування	2
Всього			6

7. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам усвоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов (см. ФОС).

8. Учебно-методическое и информационное обеспечение дисциплины (модуля)

8.1. Основная литература:

2. Болотнова Н.С. Филологический анализ текста: учеб. пособие / Н.С. Болотнова. – 4-е изд. – М.: Флинта: Наука, 2009. – 520 с.
3. Головина Е.В. Лингвистический анализ текста: учебное пособие / Е.В. Головина; Оренбургский гос. ун-т. – Оренбург: ОГУ, 2012. – 106 с.
4. Купина Н.А. Лингвистический анализ художественного текста: Учебное пособие для студентов-заочников V курса факультетов языка и литературы педагогических институтов. – М.: Просвещение, 1980. – 78 с.
5. Купина Н.А. Филологический анализ художественного текста: [электронный ресурс] практикум / Н.А.Купина, Н.А.Николина. – 2-е изд., стереотип. – М.: ФЛИНТА: Наука, 2011. – 408 с.
6. Закирова О.В., Тиригулова Р.Х. Филологический анализ текста: Конспект лекций. – Казань – 2014
7. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2008. – 423 с.
8. Лінгвістичний аналіз тексту/ Оніщенко Н. А. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2006. – 96 с.
9. Маслова, В. А. Филологический анализ поэтического текста: учебник для вузов / В.А. Маслова. – М.: Издательство Юрайт, 2019. – 179 с.
10. Николина Н.А. Филологический анализ текста: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. М.: Издательский центр «Академия», 2003. 256 с.

8.2. Дополнительная литература:

1. Бабенко Л.Г. Лингвистический анализ художественного текста. Теория и практика: учебник: практикум: учебник для вузов / Л.Г.Бабенко, Ю.В.Казарин. – М.: Флинта, 2004.
2. Болотнова, Н.С. Коммуникативная стилистика текста: Лексическая структура и идиостиль / Н.С.Болотнова, И.И.Бабенко, А.А.Васильева – Томск: Изд-во Том. гос. пед. ун-та, 2001. – 331 с.
3. Винокур Т.Г. Закономерности стилистического использования языковых единиц. – М., 1974
4. Коваль А.П. Практична стилістика сучасної української мови. – К., 1987
5. Купина Н.А. Филологический анализ художественного текста: практикум: учебное пособие для вузов / Н.А.Купина, Н.А.Николина – М.: Флинта, Наука, 2003. –404с.
6. Марко В. Основи аналізу літературного твору. – Кіровоград, 1997
7. Наєнко М. Українське літературознавство: школи, напрями, тенденції. – К., 1997
8. Новиков Л.А. Художественный текст и его анализ. – М., 1988
9. Русская словесность. От теории словесности к структуре текста: антология; под. общ. ред. В.П.Нерознака. М.: Академия, 1997. 317 с.
10. Теорія літератури / за наук. ред. Галича О. – К., 2001
11. Чебаненко В.А. Основи мовної експресії. – К., 1993
- 12.

Справочная литература

1. Безобразова Л.Л., Степаненко М.І. Словник лінгвістичних термінів. – Полтава, 1999
2. Гром'як П.Г., Ковалів Ю.І. та ін. Літературознавчий словник довідник. – К., 1997
3. Літературознавча енциклопедія : у 2-х томах. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К.: ВЦ „Академія”, 2007. – Т. 1. – 608 с.; Т. 2. – 624 с.

8.3. Программное обеспечение и Интернет-ресурсы:

- Бабаенко Л.Г., Казарин Ю.В. Лингвистический анализ художественного текста. - <http://rutracker.org/forum/viewtopic.php?t=4167945>
- Виноградов В.В. Лингвистический анализ поэтического текста. - <http://danefae.org/lib/vvv/speckurs.htm>
- Лингвистический анализ текста. - <http://www.booksite.ru/fulltext/golov/pdf>
- Лингвистический анализ художественного текста. - Самара, 2005. - <http://rudocs.exdat.com/docs/index-14383.html>
- Лингвистический анализ художественного текста (учебное пособие) - http://www.superinf.ru/view_helpstud.php?id=291

8.4. Методические указания и материалы по видам занятий

Учебная дисциплина обеспечена учебно-методической документацией и материалами. Её содержание представлено в локальной сети университета. Для студентов обеспечена возможность

	2	Образ автора - категорія комплексного дослідження мови художнього тексту	3
	3	Образ читача - категорія комунікативної лінгвістики.	4
	Всього:		10
Порівневий аналіз художнього твору	1	Лінгвістична підготовка для виразного читання аналіз звукової архітекτονіки з метою донесення інтерпретованої художньої ідеї.	4
	2	Функції великої (малої) літери, пунктограм у художньому тексті	4
	3	Стилістичні функції повтору морфем.	4
	4	Функції морфем в ієрархічній системі мови.	4
	5	Аналіз розмовних, фольклорних і книжних фразем.	4
	6	Авторські трансформації фразеологізмів.	10
	7	Синонімія, антонімія й омонімія фразеологічних одиниць.	10
	8	Специфіка синтаксичних зачинів у побудові художнього тексту.	10
	Всього:		50
Специфіка лінгвістичного аналізу поетичного та прозового тексту	1	Комплексний лінгвостилістичний аналіз поетичного художнього тексту Остапа Вишні «Качка»	8
	2	Комплексний лінгвостилістичний аналіз поетичного художнього тексту В.С. Стефаника «Новина»	8
	3	Комплексний лінгвостилістичний аналіз поетичного художнього тексту «Я дуже тяжко Вами відболіла», «Любов Нансена» Л.Костенко	8
	4	Комплексний лінгвостилістичний аналіз поетичного художнього тексту «Заворожи мене волхве», «Відкриваю світанок скрипковим ключем» Л.Костенко	8
	Всього:		32
Всього:			92

5 Примерная тематика курсовых проектов (работ)

1. Інтерпретація лексичного складу поетичних творів
2. Символіка фонетичних компонентів літературного твору
3. Багатство і оригінальність образотворчих засобів, ритміки, строфіки поезій О.Олесь.
4. Роль авторських розділових знаків у поетичних текстах

6. Образовательные технологии

Семестр	Вид занятия (Л, ПР, ЛР)	Используются интерактивные образовательные технологии	Количество часов
7,8	ПР	Дискусія	1
	ПР	Розумовий пітурм	1
	ПР	Спілкування в парах	1
	Л	Експертно-аналітична робота з візуальним матеріалом, виконання письмових робіт, експрес-опитування	1
	Л	Тестові завдання, електронні види тестування	2
Всього			6

7. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам усвоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов (см. ФОС).

8. Учебно-методическое и информационное обеспечение дисциплины (модуля)

8.1. Основная литература:

1. Бобылев Б.Г. Теоретические основы филологического анализа художественного текста: Монография. – Орел: ОрелГТУ, 2003. – 206 с.

доступа к современным профессиональным базам данных, информационным, справочным и поисковым системам. К практическим занятиям разработана система тестовых заданий.

Методические указания и материалы по видам занятий:

1.Шепель Ю.А. Конспект лекций по дисциплине «Лингвистический анализ художественного текста». – Днепропетровск: ДГТУ, 2010.

2. Гольтер І.М. Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Лінгвістичний аналіз художнього тексту».- Дніпропетровськ, ДДТУ, 2013.

9 Материально-техническое обеспечение дисциплины (модуля):

Приднестровский государственный университет им. Т.Г.Шевченко, филологический факультет имеют в наличии необходимое материально-техническое обеспечение для выполнения данной программы:

- доступ к сети Интернет во время самостоятельной подготовки;
- наличие специальных аудиторий, оборудованных мультимедийной аппаратурой;
- библиотечный фонд университета, центра украинской культуры, кафедры украинской филологии;
- тестовые задания для проверки знаний по данной дисциплине;
- мультимедийный проектор с экраном для презентаций;
- набор слайдов.

10. Методические рекомендации по организации изучения дисциплины:

Методический принцип изучения курса «ФАХТ» базируется на достижениях современного литературоведения, новых изданиях и публикациях ведущих ученых. Списки основной и дополнительной литературы составлены в соответствии с целями и задачами курса. В процессе изучения данной дисциплины используются следующие образовательные технологии:

Пассивные: устный опрос, тестирование.

Активные: самостоятельная работа студента с литературой на бумажном носителе, работа с научными, справочными ресурсами сети Интернет и локальной сети университета, изучение наизусть отдельных произведений, создание репродуктивных работ (докладов и устных сообщений) на заданную тему.

Интерактивные: участие в дискуссиях, полемике на практических занятиях.

Рабочая учебная программа по дисциплине «ФАХТ» составлена в соответствии с требованиями Федерального Государственного образовательного стандарта ВО ФГОС – 3+ по направлению подготовки 45.03.01 «Филология» и учебного плана по профилю подготовки «Отечественная филология (Украинский язык и литература)».

11. Технологическая карта дисциплины

Курс ____4____ группа ____ФФ16ДР65УА____ семестр ____7, 8____

Преподаватель - лектор - Е.А. Леонтьева

Преподаватель, ведущий практические занятия Е.А. Леонтьева

Кафедра украинской филологии

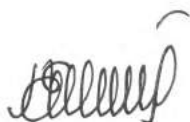
Модульная система не предусмотрена.

Составитель:
к.ф.н., доцент

Леонтьева Е.А.

Зав. кафедрой
украинской филологии
к.ф.н., доцент

Якимович Е.Л.